

Strategiplan 2020 for Bæredygtighed og Udvikling

1. Indledning

Nærværende strategiplan 2019 for Bæredygtighed og Udvikling angiver de nye fokusområder som der vil blive arbejdet med i divisionen fra 2019 samt Mission, vision, værdier og kvalitetsmålsætninger gældende for løsningen af alle opgaver i Bæredygtighed og Udvikling.

2. Mission

Vi skaber et trygt og bæredygtigt lokalsamfund og inspirerer andre til at gøre det samme – også for kommende generationer.

3. Vision

Vi står i spidsen for en bæredygtig udvikling ved at sikre helhedsbaserede løsninger for borgere, kunder og erhverv ved,:

- at vi skaber bæredygtige resultater gennem samarbejde og partnerskaber
- at socialt ansvar, kompetence og opgaveløsning går hånd i hånd og vi arbejder inden for rammer som som giver trivsel og medejerskab
- at vi agerer som en enhed, hvor myndighedsbehandling og virksomhedsdrift understøtter hinanden
- at have konstant fokus på at forvaltningen udvikles bæredygtigt

4. Værdier

- 1) Vi har fælles ansvar for at sikre helhedsbaseret løsninger
- 2) Vi møder hinanden og omverdenen med tillid, respekt og indsigt
- 3) Vi skaber bæredygtig udvikling på basis af fremsynethed og højt fagligt niveau
- 4) Vi gør en positiv forskel for samfundet og hinanden

5. Strategisk grundlag og strategiske overvejelser

Driften og udviklingen af Bæredygtighed og Udvikling er forankret omkring nedenstående bærende principper, som uanset årets strategimål er grundlæggende for varetagelsen af alle opgaver i divisionen og skaber således grundlaget for udviklingen af alle fremtidige strategimål inklusiv nærværende strategimål for 2019.

- Forandringer via partnerskaber og samarbejder.
- ”Borgernes” helhed er i centrum
- Mest bæredygtighed for indsatsen
- Bæredygtighed i sagsbehandlingen

Dette indebærer:

I forhold til ”forandringer via partnerskaber og samarbejder”.

- Udvikling og implementering af bæredygtige løsninger forudsætter et tæt samspil mellem alle sektorer i kommunen. Forudsætningen for dette samspil er:
 - At vi har fokus på synergiskabelse og samskabelse
 - At vi understøtter succes for alle parter i partnerskabet
 - At vi løbende udvikler og implementerer ”særlige produkter” såsom Netværk for Bæredygtig Erhvervsudvikling (NBE), bæredygtige indkøb, grønne udviklingsplaner, Helhedsplaner m.v. for at sikre, at vi opleves som en attraktiv samarbejdspartner

I forhold til ”Mest bæredygtighed for indsatsen” og ”bæredygtighed i sagsbehandlingen” gælder:

- At vi udvikler nye metoder og arbejdsgange i sagsbehandlingen, som sikrer at den lovpligtige sagsbehandling i voksende omfang bidrager med synergigevinsterne i forhold til bæredygtighed
- At vi har handlingsplaner og kvartalsevalueringer som sikrer, at de vigtigste sager prioriteres højest
- At, hvis der rum for fortolkning af lovgivningen, skal Bæredygtighedsmålene fremmes mest muligt i sagsbehandlingen

I forhold til ”Borgernes helhed i centrum” betyder dette bærende princip:

- at opgaveløsningen organiseres, så den i videst muligt omfang tager udgangspunkt i, hvad der opleves som mest hensigtsmæssigt ud fra et borgerperspektiv. Organiseringen forankres omkring borgernes helhed - og ikke omkring faglige emner eller lovgivningsmæssige logikker - for herved at sikre en helhedssagsbehandling og ”én indgang”

6. Målsætninger

Bæredygtighedsstrategien udgør, sammen med erhvervsplanen, de overordnede rammer for opgavevaretagelsen i Bæredygtighed og Udvikling.

Den overordnede målsætning for sektor Bæredygtighed og Udvikling (herefter: sektoren) er at bidrage til, at Aalborg er i front med den grønne omstilling med særlig fokus på bæredygtig erhvervsudvikling, cirkulær økonomi, klimavenlig energiforsyning, klimatilpasning samt Grønne partnerskaber og en bæredygtig Limfjord.

Sektoren har ansvaret for at omsætte Byrådets ambitioner og målsætninger i forhold til bæredygtighed og grøn omstilling til konkrete handlinger. Det er således sektorens formål at udvikle og understøtte projekter, som giver merværdi for de deltagende parter samtidig med, at projektet fremmer den grønne omstilling.

6.1 Partnerskaber, samarbejder og projekter

Fælles for sektorens aktiviteter og projekter er, at de gennemføres i partnerskaber med borgere, industrien, landbruget, detailhandlen og uddannelsesinstitutionerne samt at udvikling og implementering af SMART Aalborg aktiviteter er et særligt fokus område.

Sektoren arbejder således tværsektorielt og understøtter og udvikler projekter på tværs af, og sammen med alle forvaltninger og de kommunalt ejede Vand – og Energikoncerner.

Medfinansiering fra EU og andre eksterne parter er et fokus område for sektoren.

Endeligt understøtter sektoren, at Aalborg Kommune som regionens største arbejdsplads ”fejer for egen dør” med fokus på bæredygtige indkøb, økologi, klima samt bæredygtigt byggeri og drift.

Tværkommunale samarbejder

Da sektoren sammen med Miljø og Plan udgør den største offentlige faglige og ressourcemæssige kapacitet i regionen i relation til bæredygtighed, er det afgørende, at sektoren indgår i samarbejde med nabokommunerne om varetagelse af store nye opgaver tilknyttet området, såsom implementeringen af de statslige vandplaner, en ren Limfjord, implementeringen af en cirkulær økonomi indsats i regionen, grøn omstilling af energiproduktion og forbrug samt andre store fælles bæredygtighedsinitiativer, hvor opgaveomfang, faglig kompleksitet eller opnåelse af stordrift fordele bedst varetages i et samarbejde mellem kommunerne.

Følgende tværkommunale samarbejder varetages af sektoren i dag:

- Limfjordsrådet
- NBE – sekretariatet
- Cirkulært Nordjylland

Udgifterne til varetagelsen af opgaverne fordeles mellem de deltagende kommuner i overensstemmelse med aftalte fordelingsnøgler og støttetilsagn fra staten, BRN og EU.

6.2 Stort opgaveoverlap

Den store fokus der er på den cirkulære økonomi, Bæredygtigt byggeri og bæredygtig erhvervsfremme indebærer, at sektoren har stort opgave- og ledelses overlap til Sektor Miljø og Plan herunder Aalborg Renovation samt samarbejder tæt med Business Aalborg, By- og Landskabsforvaltningen, AK bygninger samt Energi- og vandkoncernen.

6.3 Målsætningerne

Ved opgaveløsningen i Bæredygtighed og Udvikling (BU) vil der være særlig fokus på fremme af nedenstående målsætninger, som afspejler bæredygtighedsstrategien:

- BU er medansvarlige for udformning og implementering af bæredygtighedsstrategi og klimastrategi og BU understøtter i tæt samarbejde og partnerskab, at strategiens mål bliver tilgodeset.
- BU fremmer aktivt udviklingen og implementeringen af bæredygtige boliger og en bæredygtig byudvikling med fokus på klima, natur, ressourceforbrug og miljø (kemi) og sundhed via tætte samarbejder med By- og Landskabsforvaltningen, AK bygninger og de væsentligste bygherre i kommunen samt vandkoncernen.
- BU understøtter en bæredygtig udvikling af virksomheder, landbrug og byggeri ved at gøre det attraktiv "at være grøn" baseret på Cirkulær økonomi tankegangen og med særlig fokus på klima, ressourceforbrug, miljø (kemi), sundhed og natur. Opgaveløsningen forankres i Netværk for Bæredygtig Erhvervsudvikling.
- BU identificerer i kommune – sektor og lokalplanlægningen de væsentligste bæredygtigheds-temaer, så temaerne fremmes mest muligt i den specifikke plan.
- Ved løsningen af alle opgaver i BU prioriteres løsninger, som styrker den biologiske mangfoldighed, beskyttelsen af grundvandet og bæredygtig produktion/forbrug.
- Vandplaner udarbejdes hvert 6 år og udgør sammen med Limfjordsrådets vedtægter det bærende grundlag for samarbejde og opgaveløsning i Limfjordssekretariatet.
- BU understøtter i samarbejde med alle forvaltninger, at alle kommunale indkøb af varer, anlæg og driftsopgaver fremmer en bæredygtig udvikling. Ved udarbejdelsen af bæredygtighedskrav og udvælgelseskriterier er der særlig fokus på fremme af en regional cirkulær økonomi.
- De bæredygtige løsninger i forhold til en Cirkulær Økonomi, en renere og bedre Limfjord, klimatilpasning (helhedsplaner), en bæredygtig erhvervsudvikling samt et integreret Energi- og

mobilitetssystem forudsætter regionale samarbejder. Derfor vil BU løbende søge at fremme etableringen af udvidede kommunale samarbejder inden for disse områder.

- Da bæredygtighedsarbejdet i stort omfang er bestemt af EU lovgivning og politikker, og da udviklingen inden for området i voksende omfang er motiveret af globale udfordringer og målsætninger, forudsætter en proaktiv og fagligt velfunderet opgaveløsning samt ekstern medfinansiering, at vi aktivt og løbende skaber eksterne samarbejder og udviklingsprojekter.
- BU involverer borgerne i den grønne omstilling og samarbejder med boligforeninger, samråd og skoler om grønne projekter inden for økologi, cirkulær økonomi, deleøkonomi og klima. Ved at understøtte borgernes ideer til en grøn omstilling stimuleres en brugerreven innovation, der bringer borgernes kompetencer og ressourcer i spil, til fordel for miljøet og borgernes tilfredshed og trivsel.

Strategier for Bæredygtighed og Udvikling

Årlige Strategimål

Nedenfor er angivet forslag til de årlige strategiske fokusområder – Strategimål, som danner grundlag for udviklingen af opgaveløsningen for det kommende år. Strategimålene er baseret på ovenstående målsætninger og er - for at tydeliggøre sammenhængen med Bæredygtighedsstrategien - opstillet i forhold til Strategiens 7 tværgående fokusområder.

- Borgerne & det gode liv
- Bebyggelser
- Forsyning
- Vækst & omstilling
- Miljø og klima
- Landskaber

Derudover gælder, at der i strategien for 2020 er lagt særlig vægt på at udpege indsatsen, som i betydeligt omfang understøtter implementeringen af FN's verdensmål samtidig med, at de er baseret på Byrådets netop vedtagne grundfortælling og de tilhørende pejlemærker, det vil sige Aalborgs DNA.

Især følgende pejlemærker har dannet grundlag for nedenstående forslag til strategier og indsatsen.

Alle kan noget.

Vi skaber en kommune, hvor der er plads til alle – for vi tror på, at alle kan noget. Det gælder både i forhold til arbejdsmarkedet og uddannelse. Vi fremmer et driftigt erhvervsliv og samarbejder om at tiltrække og udvikle morgendagens færdigheder. Vores globale udsyn betyder, at vi byder omverdenen velkommen og agerer internationalt fordi det giver nye muligheder for vækst og velfærd.

I grøn balance.

Vi tænker i løsninger, der rækker ind i fremtiden og foregriber klima- og miljøudfordringer. Vi er i førersædet, når det gælder om at tænke og handle bæredygtigt, og vi skaber En kommune, hvor fremtidige generationer nyder godt af de smarte valg, vi træffer i dag.

I fællesskab

Vi styrker fællesskabet og tager hånd om de medborgere, der har brug for hjælp. Vi giver hinanden mulighed for at leve et sundt, meningsfuldt og selvstændigt liv, fordi det handler om værdighed. Det er en særlig aalborgensisk indstilling, at vi står sammen og at vi tror på, at vi er stærkere, når alle er med.

Med vedtagelsen af den kommende bæredygtighedsstrategi er det forventningen, at Byrådet fastlægger strategiske mål og konkrete indsatser for de efterfølgende tiltag for perioden 2021 og frem.

Fokus i strategimålene for 2020 har derfor været på identifikation af de væsentlige første tiltag til efterlevelse af FN's 4 biosfære mål samt målet om bæredygtig Energi, idet det er områder, hvor MEU har hovedansvaret.

Som en konsekvens heraf omhandler de nye strategiske mål særligt indsatser i relation til

- Cirkulær økonomi
- Det integrerede energisystem
- Smart Aalborg
- Naturgenopretning.

Strategimål 2020 i forhold til Byudvikling & mobilitet, samt bebyggelse

- 1) Som opfølgning på Bæredygtighedsstrategien søges der løbende opnået ekstern medfinansiering fra EU støtteprogrammerne med henblik på at opnå medfinansiering til en grøn omstilling i relation til bæredygtig energi, ressourceeffektivitet, bæredygtig byudvikling og byggeri, bæredygtig erhvervsfremme samt mobilitet. - Videreføres fra 2019
- 2) BU understøtter omlægningen af forvaltningens egen flåde til VE drivmidler frem mod 2023.
- 3) I tæt samarbejde med BLF understøttes implementeringen af en bæredygtig citylogistik løsning for vare- og emballage transport i Aalborg midtby – videreføres fra 2019
- 4) For at fastholde Aalborgs brand som Bæredygtig kommune, fastholdes et tæt samarbejde med ICLEI og Baskerlandet omkring sustainablecities.eu og uddelingen af en årlig Bæredygtighedspris til en europæisk by, der har ydet en særlig indsats
- 5) Let at være bæredygtig – bo i boligforeningerne: Styrket indsats i partnerskab med boligforeningerne omfattende naturgenopretning, naturpleje og naturskabelse, LAR, CØ – fra affald til lokal produktion (plast, IT, tekstiler) og etablering af social økonomiske virksomheder

Strategimål 2020 i forhold til Vækst og Omstilling

- 1) De stillede miljøkrav ved kommunale indkøb af varer opdateres løbende og udvides til at omfatte alle kommunale indkøb inkl. anlægs- og byggeprojekter i alle forvaltninger. Fremme af en regional cirkulær økonomi er i fokus
- 2) "Grøn detail" projektet udvides med en særlig fokus på etableringen af en cirkulær økonomi for emballageaffald fra butikkerne
- 3) I det regionale NBE samarbejde er der særlig fokus på fremme af et Cirkulært Nordjylland omfattende etableringen af regionale ressourceloops for såvel industriaffald som husholdningsaffald mhp at give virksomhederne en konkurrencemæssig fordel. Ressourcer i fokus omfatter Plast, biomasse, overskudsvarme, tekstiler og elektronik
- 4) I NBE samarbejdet i Aalborg vil der være særlig fokus på:

- a. En fortsat udvidelse med nye medlemsvirksomheder
 - b. En udvidelse af virksomhedsantallet, der gennemfører cirkulær økonomi tiltag
 - c. Etableringen af partnerskaber med de store offentlige og private bygherre omkring cirkulær økonomi
 - d. En fortsættelse af tilbud om opkvalificering i et samarbejde med uddannelsesinstitutioner og Jobformidlingen målrettet fremme af bæredygtighedsprojekter på NBE virksomhederne
 - e. En udbygning af antal kommunale udbud med grønne indkøbskrav som fremmer den grønne omstilling hos NBE virksomhederne
 - f. I tæt samarbejde med Aalborg business og Renovation understøttes etableringen af socialøkonomiske arbejdspladser, der fremmer den cirkulære økonomi hos virksomhederne
 - g. NBE understøtter i tæt samarbejde med Aalborg Havn, Miljø- og Plan, BLF, Energi A/S samt AAU implementeringen af initiativet "Miljø⁺⁺" mhp. etableringen af Grøn Erhvervshub i Aalborg ØST og fremme af Grønt test center Aalborg.
- 5) Ved en fortsat tæt integration af Grønne omstillingstiltag i tilsyns- og godkendelsesprocesserne understøttes virksomhedernes muligheder for opnåelse af grønne konkurrencefordele. Udviklingen understøttes i aftalen om Bæredygtig Erhvervsudvikling med erhvervsorganisationerne i Aalborg Erhvervsråd i tæt samarbejde med By- og Landskabsforvaltningen.
 - 6) I 2020 allokeres særskilte ressourcer til at skabe samarbejde med lokale banker omkring udviklingen af et koncept for bæredygtighedsvurdering af virksomhederne med henblik på øget låneadgang – videreføres fra 2019. Ligeledes søges etableret en innovationshub for grøn omstilling målrettet iværksættere.
 - 7) NBL-Partnerskabet med landbrugsorganisationerne om grøn omstilling i landbruget udbygges både i netværksdelen og antal konkrete landbrug med grønne udviklingsplaner. NBL udrulles til de øvrige kommuner i regionen.
 - 8) Eco Innovations Værksted: Som opfølgning MEGA projekt med AAU under overskriften "det skal være let at være bæredygtig" for borgerne understøtter CGO, at de bedste projekter implementeres. De bedste projekter søges gennemført i partnerskaber med det private erhvervsliv for at fremme innovation i erhvervslivet målrettet bæredygtighed.
 - 9) Økoturisme: I samarbejde med Visit Aalborg, Erhverv Norddanmark og City foreningen udvikles Bæredygtig økoturisme produkter som tilbydes krydstogtskibene, hotelgæsterne, konferencegæster og friluftsturister omfattende, Bæredygtige fødevarer fra Egholm, Bæredygtig lystfiskerturisme inklusiv Havørred Limfjorden, Overnatning i de flydende shelters, Bæredygtige Hotel ophold, Netværk for bæredygtig turisme.
 - 10) Boost af den cirkulære indsats: En udvidet indsats i NBE Aalborg målrettet etableringen af cirkulære ressourceloops i forhold til plast, IT, biomasse, byggeri, metal og tekstiler. Formålet er at booste den indsats som allerede er igangsat i regi af NBE og Det cirkulære Nordjylland og styrkelse af cirkulære kommunale udbud, herunder bygge- og anlægsprojekter gennem etablering af innovationspartnerskaber.
 - 11) I såvel det kommunale Byggeri som det private byggeri fremmes SMART city tiltag med fokus på bæredygtighedstiltag, der understøtter FN's biosfære mål og Bæredygtig Energi.

Strategimål 2020 i forhold til Miljø, klima og landskaber

- 1) Der formidles, i det offentlige rum, om de dyr og planter i nærområdet som skal beskyttes særligt – videreføres fra 2019
- 2) I regi af Limfjordsrådet udarbejdes en forvaltnings- og implementeringsplan for Limfjorden omfattende helhedsplaner for de væsentligste vandløbssystemer, Erhvervsudviklingstiltag, der fremmer en bæredygtig fjord og naturgenopretningsprojekter (stenrev, ålegræs, osv.) – videreføres fra 2019

- 3) Der etableres nye vådområder, lavbundarealer og naturgenopretningsprojekter i kommunen i tæt samarbejde med Limfjordssekretariatet.
- 4) Nul madspild: I partnerskab mellem hoteller, restauranter og supermarkederne og de kommunale institutioner i Aalborg midtby gennemføres i regi af Grøn detail tiltag som kan sikre reduktion af madspild
- 5) Mindre plast i hverdagen: Via vedtagelse af kommunens plasthandlingsplan arbejdes for plast reduktions tiltag med fokus på ændret borgeradfærd bl.a. plastpose fri handel – udlevering af Aalborg genbrugsstofposen i alle butikker, indførelse en Aalborg genbrugskop, og etablering af lokalt pant system for genanvendeligt affald i detailhandlen.

Strategimål 2020 i forhold til Forsyning

Her henvises også til aktiviteterne beskrevet ovenfor i strategi for "Vækst og Omstilling"

- 1) Energibesparelser, overskudsvarme samt fjernkøling introduceres hos virksomheder og detailhandel. I regi af NBE og Grøn detail indgås partnerskaber med virksomheder, butikker, storcentre mv. med henblik på at gennemføre indsatser som indebærer, at overskudsvarme herfra tilføres fjernvarmenettet og energiforbruget reduceres ved tilbud om fjernkøling, hvor relevant og rentabelt.

Strategimål 2020 i forhold til Borgerne og det gode liv

- 1) Økologiprojektet videreføres med henblik på at øge økologianvendelsen løbende frem mod 2020 i Kommunens køkkener, så målet om 60 % økologi opnås.
- 2) Fremme af lokal produktion af økologiske fødevarer i samarbejde med økologisk landforening og via det kommunale indkøb af fødevarer videreføres og udbygges.
- 3) Borgere og boligforeninger involveres i projekter via Grønne Agenter om grøn omstilling herunder energibesparelser, naturpleje, lokale fødevarer og miljøvenlig transport.
- 4) En indgang for borgerne til grøn omstilling: Hjælp til grøn adfærd fordobles. Der er øget efterspørgsel fra borgerne til hjælp med at blive "grønne". For at kunne understøtte den øgede interesse i befolkningen for den grønne omstilling og verdensmålene, er det nødvendigt at styrke de grønne agenter aktiviteter. Borgerne understreger vigtigheden af "en indgang" og en bæredygtighedsfond, hvor MEU årligt kan udpege tiltag, som de ønsker at understøtte.
- 5) KlimaAction i skolerne: I samarbejde med folkeskolerne og gymnasierne etableres et læringsrum for Bæredygtighed og der gennemføres årligt en kampagne, som giver eleverne mulighed for at gennemføre konkrete handlinger, der reducerer belastningen på klimaet. Fokus er på tiltag som eleverne selv kan gennemføre